

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

Ideiglenes változat

P9_TA-PROV(2020)0182

Az Unió gyermekek Japánba történő, nemzetközi és belföldi jogellenes elvitele

Az Európai Parlament 2020. július 8-i állásfoglalása az uniós gyermekek szülő általi nemzetközi és belföldi jogellenes elviteléről Japánba (2020/2621(RSP))

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának 1. cikkére,
- tekintettel a gyermek jogairól szóló, 1989. november 20-i ENSZ-egyezmény 9. cikkére,
- tekintettel a gyermekek jogellenes külföldre vitelének polgári jogi vonatkozásairól szóló, 1980. október 25-i Hágai Egyezményre (a továbbiakban: az 1980. évi Hágai Egyezmény),
- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 2. cikkére, 3. cikkének (1), (5) és (6) bekezdésére,
- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájának 24. cikkére,
- tekintettel a konzuli kapcsolatokról szóló, 1963. évi bécsi egyezményre,
- tekintettel „A gyermek mindenek felett álló érdekének védelméről az egész EU-ban az Európai Parlamentnek címzett petíciók alapján” című, 2016. április 28-i állásfoglalásában¹ ismertetett elvekre,
- tekintettel a kiskorú gyermekek jogainak előmozdítására és védelmére vonatkozó, 2017. évi uniós iránymutatásokra,
- tekintettel az Európai Parlament gyermekjogi koordinátorának szerepére és tevékenységeire, a gyermek szülő általi jogellenes elvitele, valamint a Japánban uniós polgársággal rendelkező gyermekeket érintő felügyeleti és láthatási jogot érintő viták kérdésére,
- tekintettel a Petíciós Bizottság 2020. február 19–20-i ülésén folytatott tanácskozásokra,

¹ HL C 66., 2018.2.21., 2. o.

- tekintettel eljárási szabályzata 227. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel a Petíciós Bizottság február 19-i ülésén megvitatta az 0594/2019., 0841/2019., 0842/2019. és 0843/2019. számú, az EU és Japán viszonylatában a gyermek szülő általi jogellenes külföldre viteléről és a láthatási jogokról szóló petíciókat, amely esetekben az egyik szülő uniós, a másik pedig japán állampolgár;
- B. mivel e petíciók benyújtói aggodalmukat fejezték ki amiatt, hogy az 1980. évi Hágai Egyezmény eljárási szabályzata szerint Japán nem megfelelően hajtja végre a gyermekek visszatérésére vonatkozó bírósági határozatokat, továbbá amiatt, hogy nem állnak rendelkezésre eszközök a kapcsolattartási és láthatási jogok érvényesítésére, ami megakadályozza az uniós szülőket abban, hogy érdemi kapcsolatot tartsanak fenn Japánban tartózkodó gyermekeikkel;
- C. mivel riasztónak tartja a gyermekek szülő általi jogellenes elvitelével kapcsolatos megoldatlan ügyek jelentős számát, amely esetekben az egyik szülő uniós, a másik pedig japán állampolgár;
- D. mivel a japán jog szerint nincs lehetőség a közös felügyeletre; mivel különböző források bizonyították, hogy a gyermekek jogellenes elvitele a gyermekbántalmazás súlyos formája;
- E. mivel Japánban a „hátrahagyott” szülők kapcsolattartási vagy láthatási joga rendkívül korlátozott vagy nem létezik;
- F. mivel valamennyi tagállam az 1980. évi Hágai Egyezmény és a Gyermekeket Japánban tartózkodó uniós gyermekeknek joguk van a jólétükhöz szükséges védelemhez és gondoskodáshoz; mivel a gyermekek véleményüket szabadon kifejezhetik; mivel az őket érintő ügyekben véleményüket életkoruknak és érettségüknek megfelelően figyelembe kell venni;
- I. mivel elsődlegesen a szülők felelősek gyermekeik neveléséért és fejlődéséért; mivel az Egyezményben részes államok kötelesek minden erejükkel azon lenni, hogy biztosítsák annak az elvnek az elismertetését, amely szerint a szülőknek közös a felelősségük a gyermek neveléséért és fejlődésének biztosításáért;
- J. mivel a Japánban tartózkodó uniós gyermekekkel kapcsolatos valamennyi fellépés során az elsődleges szempont a gyermek érdeke kell, hogy legyen;
- K. mivel minden Japánban lakóhellyel rendelkező uniós gyermeknek joga van ahhoz, hogy mindkét szülőjével rendszeres, személyes és közvetlen kapcsolatot tartson fenn, kivéve ha ez az érdekeivel ellentétes;
- L. mivel a részes államok kötelessége biztosítani, hogy a gyermek a szülők akarata ellenére nem választható el szüleitől, kivéve, ha az olyan hatáskörrel rendelkező hatóságok, mely hatóságok döntése ellen jogorvoslatnak van helye, az alkalmazandó jogszabályokkal és eljárásokkal összhangban megállapítják, hogy az elválasztás a

gyermek érdekében szükséges; mivel ilyen értelmű döntés szükséges lehet bizonyos különleges esetekben, például akkor, ha a szülők durván kezelik vagy elhanyagolják gyermeküket, illetőleg ha különválva élnek, és dönteni kell a gyermek elhelyezéséről;

- M. mivel a részes államok kötelesek tiszteletben tartani az egyik vagy mindkét szülőjétől elválasztott gyermek azon jogát, hogy mindkét szülővel rendszeres személyes és közvetlen kapcsolatot tartson fenn, kivéve, ha ez a gyermek érdekeivel ellentétes;
- N. mivel a gyermek időben történő visszavételének biztosítása érdekében az 1980. évi Hágai Egyezmény valamennyi részes felének vállalnia kell, hogy a Szerződésben foglalt kötelezettségeikkel és kötelességeivel összeegyeztethető nemzeti intézkedéseket és jogszabályokat léptet életbe;
- O. mivel az a gyermek, akinek szülei különböző államokban rendelkeznek lakóhellyel, jogosult rendszeres személyes és közvetlen kapcsolatot fenntartani mindkét szülővel, kivéve kivételes körülmények fennállása esetén;
- P. mivel Emmanuel Macron francia elnök, Giuseppe Conte olasz miniszterelnök és Angela Merkel német kancellár francia, olasz és német szülők nevében beszélt Shinzo Abe japán miniszterelnökkel, és a Japánba akkreditált európai nagykövetek közös levelet küldtek Japán igazságügyi miniszterének a gyermekek szülő általi jogellenes elviteléről;
- Q. mivel az egyik szülő által jogellenesen elvitt gyermekek nevében hivatalos panaszt nyújtottak be a szülők 2019 augusztusában az ENSZ Emberi Jogi Tanácsához;
- R. mivel a Parlament gyermekjogi koordinátora 2018 óta segíti az egyes szülőket, és konkrét kérdéseket vet fel a gyermekek szülő általi jogellenes elvitelével, valamint az uniós polgárok és a japán hatóságok közötti felügyeleti és láthatási vitákkal kapcsolatban, többek között 2018 októberében a japán igazságügyi miniszter és 2019 májusában Japán EU melletti nagykövetének bevonásával;
- S. mivel 2020. március 6-án a Petíciós Bizottság és 2020. február 5-én a Parlament gyermekjogi koordinátora levelet küldött Josep Borrellnek, a Bizottság alelnökének / az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, amelyben kérték, hogy az EU és Japán közötti stratégiai partnerségi megállapodás részeként szervezett következő együttes ülés napirendjére vegyék fel Japánnak az 1980. évi Hágai Egyezmény és a Gyermekjogi egyezmény szerinti nemzetközi kötelezettségeit;
- T. mivel az EU–Japán stratégiai partnerségi megállapodás keretében 2020. január 31-én tartott második vegyes bizottsági ülésen az EU felszólította Japánt, hogy javítsa a nemzeti jogi keretet és annak hatékony végrehajtását a bírósági határozatok és Japán nemzetközi kötelezettségvállalásai – például a gyermek jogairól szóló egyezmény és az 1980. évi Hágai Egyezmény – tiszteletben tartásának biztosítása érdekében; mivel az EU hangsúlyozta továbbá, hogy biztosítani kell a gyermek mindenképp felett álló érdekét, és tiszteletben kell tartani a szülőknek biztosított láthatási jogokat;
- U. mivel a Petíciós Bizottság 2020. február 19–20-i ülésének eredményét követően levelet küldött Japán Európai Unió mellé akkreditált képviselőjének, amelyben felszólította a japán hatóságokat, hogy tartsák be a gyermekek jogaira és a gyermekek jogellenes külföldre vitelének polgári jogi vonatkozásaira vonatkozó nemzeti és nemzetközi jogszabályokat;

1. aggodalmát fejezi ki azon gyermekek helyzete miatt, akik a gyermek szülő általi jogellenes elvitele következtében szenvednek Japánban, továbbá amiatt, hogy a vonatkozó jogszabályokat és bírósági határozatokat nem hajtják végre; emlékeztet arra, hogy Japánban az uniós gyermekeknek meg kell kapniuk a jogaikat biztosító nemzetközi megállapodásokban előírt védelmet;
2. sajnálattal állapítja meg, hogy Japán az EU stratégiai partnereként láthatóan nem felel meg a gyermekek jogellenes elvitelére vonatkozó nemzetközi szabályoknak; emlékeztet arra, hogy javítani kell az ország jogi keretét annak érdekében, hogy például a japán és az érintett országok más bíróságai által a gyermek visszaviteléről szóló 1980. évi Hágai Egyezmény szerinti eljárások során hozott határozatokat ténylegesen végrehajtsák Japánban;
3. hangsúlyozza, hogy a gyermekekre vonatkozó emberi jogi elvek a japán kormány nemzeti intézkedéseitől függenek; hangsúlyozza, hogy ehhez számos jogalkotási és nem jogalkotási intézkedésre van szükség, amelyek többek között a gyermek mindkét szülőjéhez való jogának védelmét szolgálják; sürgeti a japán hatóságokat, hogy ténylegesen hajtsák végre a hátrahagyott szülőknek biztosított kapcsolattartási és láthatási jogokra vonatkozó bírósági határozatokat, és hogy e szülők érdemi kapcsolatot tarthassanak fenn a Japánban tartózkodó gyermekeikkel; hangsúlyozza, hogy e határozatokat mindig a gyermek mindenek felett álló érdekét szem előtt tartva kell meghozni;
4. hangsúlyozza, hogy a gyermekek jogellenes elvitelével kapcsolatos ügyeket gyorsan kell kezelni, mivel az idő múlása hosszú távú, hátrányos következményekkel járhat a gyermekekre, valamint a gyermek és a hátrahagyott szülő közötti jövőbeli kapcsolatra nézve;
5. rámutat arra, hogy a gyermek szülő általi jogellenes elvitele ártalmas lehet a gyermek jólétére, és hosszú távú, káros hatása lehet; hangsúlyozza, hogy a gyermekek jogellenes elvitele mentális egészségügyi problémákhoz vezet mind a gyermekek, mind a hátrahagyott szülők tekintetében;
6. hangsúlyozza, hogy az 1980. évi Hágai Egyezmény egyik fő célja, hogy megvédje a gyermekeket a gyermek szülő általi jogellenes elvitelének káros hatásaitól olyan eljárások létrehozása révén, amelyek közvetlenül a gyermek jogellenes elvitele előtt biztosítják a gyermek gyors visszavitelét a szokásos tartózkodási helye szerinti államba;
7. üdvözli, hogy a Parlament gyermekjogi koordinátora támogatja a helyzet kezelését, illetve részt vesz ebben, és kéri, hogy a petíciók benyújtói által felvetett esetekben továbbra is működjön együtt a Petíciós Bizottsággal;
8. ragaszkodik ahhoz, hogy minden gyermekvédelmi rendszer rendelkezzen transznacionális és határokon átnyúló mechanizmusokkal, amelyek figyelembe veszik a határokon átnyúló konfliktusok sajátosságait;
9. javasolja egy európai polgárbarát tájékoztatási platform létrehozását, hogy a szülők a Hágai Konferenciával összefüggésben támogatást kapjanak a határokon átnyúló családjogi vitákban (pl. egészítsék ki az e-igazságügyi portált a gyermekek harmadik országokba történő, szülő általi jogellenes elvitelére vonatkozó információkkal, valamint a gyermekek egyéb jogaival);

10. ajánlja a tagállamoknak, hogy bocsássanak a polgáraik rendelkezésére megbízható információkat a harmadik országok családjogáról és a gyermekek ottani jogairól, ideértve az olyan nehézségekre vonatkozó figyelmeztető jelzéseket is, amelyekkel például Japánban válás vagy különválás esetén találkozhatnak;
11. üdvözli, hogy a Bizottság továbbra is felveti a kérdést minden lehetséges fórumon, ideértve az EU–Japán stratégiai partnerségi megállapodás vegyes bizottságát is.
12. felszólítja a Bizottság alelnökét / az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjét, hogy vegye fel ez a kérdést az EU és Japán közötti stratégiai partnerségi megállapodás részeként szervezett következő együttes ülés napirendjére; felszólítja a japán hatóságokat, hogy alkalmazzák büntető- és polgári törvénykönyvüket;
13. emlékeztet arra, hogy a Hágai Egyezmény szerint a japán hatóságok kötelesek biztosítani, hogy a központi hatóságok teljesítsék az Egyezmény 6. és 7. cikkében meghatározott kötelezettségeiket, beleértve a hátrahagyott szülők támogatását abban, hogy kapcsolatot tarthassanak fenn gyermekeikkel;
14. emlékeztet arra, hogy a japán hatóságok kötelesek tiszteletben tartani a konzuli kapcsolatokról szóló bécsi egyezmény rendelkezéseit annak érdekében, hogy a tagállamok képviselői eleget tehessenek konzuli kötelezettségeiknek, különösen azokban az esetekben, amikor a gyermekek mindenek felett álló érdekét és szüleik jogait védik, és ha uniós polgárokról van szó;
15. hangsúlyozza, hogy a szülői kapcsolattartási és láthatási jog korlátozása vagy teljes megtagadása ellentétes a Gyermejjogi egyezmény 9. cikkével;
16. kéri, hogy a Bizottság és a Tanács emelje ki a Gyermejjogi egyezmény részes feleinek kötelezettségeit és különösen a gyermekek azon jogát, hogy mindkét szülőjükkel rendszeres személyes és közvetlen kapcsolatot tarthassanak fenn, amennyiben ez a gyermek érdekeivel nem ellentétes;
17. felhívja e tekintetben a japán hatóságokat, hogy kövessék az ország jogrendszerének szükséges változtatásainak bevezetésére vonatkozó nemzetközi ajánlásokat, és a szülők közötti kapcsolat felbontását követően vezessék be a közös felügyelet lehetőségét annak érdekében, hogy nemzeti jogszabályaikat összhangba hozzák nemzetközi kötelezettségvállalásaikkal, és biztosítsák, hogy a kapcsolattartási és hozzáférési jogok tükrözzék a Gyermejjogi egyezmény szerinti kötelezettségeiket; felhívja a japán hatóságokat, hogy teljesítsék az általuk is ratifikált Gyermejjogi egyezmény szerinti kötelezettségvállalásaikat;
18. felszólítja a japán hatóságokat, hogy javítsák az EU-val való együttműködést, és ténylegesen hajtsák végre a hátrahagyott szülőknek biztosított kapcsolattartási és láthatási jogokra vonatkozó bírósági határozatokat;
19. felhívja a Bizottságot, hogy fordítson különös figyelmet a határokon átnyúló közvetítés eredményeként valamennyi érdekelt fél által, nemzeti és uniós szinten kapott ajánlásokra;
20. a tagállamok közötti és a harmadik országokkal való fokozott nemzetközi együttműködésre szólít fel a gyermekvédelemre vonatkozó valamennyi nemzetközi jogszabály, és különösen az 1980. évi Hágai Egyezmény végrehajtása érdekében;

21. hangsúlyozza, hogy az ítélethozatal utáni helyzet megfelelő nyomon követése kulcsfontosságú, még akkor is, ha a szülőkkel való kapcsolat fennmarad; felhívja a tagállamokat, hogy külügyminisztériumaik és japán nagykövetségeik honlapján keresztül hívják fel a figyelmet a gyermekek jogellenes elvitelének kockázatára és a japán hatóságok ezzel kapcsolatos magatartására;
22. felhívja a Tanácsot, hogy erősítse meg a tagállamokban létrehozott, határokon átnyúló vonatkozású, a gyermekek jogellenes elvitelével kapcsolatos figyelmeztető rendszerek közötti együttműködést, hogy a Bizottsággal karöltve segítsen az eltűnt gyermekkel kapcsolatos figyelmeztető mechanizmusok létrehozásában, és hogy a gyermekjogok előmozdítására és védelmére vonatkozó bizottsági iránymutatások alapján tegyen jelentést a határokon átnyúló jogellenes elvitel eseteivel foglalkozó, vonatkozó együttműködési megállapodások megkötéséről;
23. felhívja a tagállamokat, hogy tegyenek közös erőfeszítéseket, és ezt a kérdést vegyék fel a Japánnal folytatott valamennyi két- vagy többoldalú találkozó napirendjére annak érdekében, hogy nyomást gyakoroljanak a japán hatóságokra, hogy teljes mértékben hajtsák végre a gyermekek védelméről szóló nemzetközi jogszabályok szerinti kötelezettségeiket;
24. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, az Európai Bizottságnak, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, valamint Japán kormányának és parlamentjének.